

Welke talen spreek jij?

Welke taal spreek jij thuis? En welke op school? In de Cariben worden veel verschillende talen gesproken. Het grootste deel van de mensen spreekt zelfs twee of meer talen die ze elke dag in verschillende situaties gebruiken. Waar komt deze meertaligheid vandaan?

Meertaligheid

Het talige landschap in de Cariben is heel divers: op sommige eilanden is Spaans de omgangstaal, terwijl op andere bijvoorbeeld Bajan, Frans, Papiaments of Engels in de dagelijkse communicatie gebruikt wordt. De officiële talen die op de eilanden gesproken worden, kunnen daar weer van afwijken. De meeste mensen in dit gebied zijn dan ook meertalig: thuis en met vrienden spreek je een andere taal dan bijvoorbeeld tijdens de lessen op school of bij officiële gelegenheden.

Hoewel er op de wereld grote groepen mensen zijn die slechts één taal spreken, komt twee- of meertaligheid vaker voor. Het kan dan gaan om een plaatselijke taal die anders is dan de officiële taal. Of, zoals op een aantal eilanden in het Caribisch gebied, om meerdere officiële talen. Ook kan het zo zijn dat mensen thuis een dialect spreken dat aanzienlijk van de standaardtaal verschilt. Immigratie is een belangrijke oorzaak van meertaligheid. Mensen komen dan met hun eigen taal terecht in een omgeving waar een andere taal wordt gesproken. Daarnaast wordt de taal onder andere beïnvloed door de media en het toerisme.

Hoewel het best lastig kan zijn om twee of meer talen goed te leren spreken, heeft het ook veel voordelen als je dat kunt. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat je beter kunt *multitasken* als je meertalig bent. Ook kun je je goed inleven in anderen. En je bent beter in staat om ingewikkelde problemen op te lossen.

Verleden

Op Curaçao, Bonaire en Aruba spreken de meeste mensen in het dagelijks leven Papiaments, terwijl op Saba, Sint-Eustatius en een deel van Sint-Maarten Engels de thuistaal is. Sinds 2007 zijn het Papiaments en/of Engels officiële talen op deze eilanden, naast het Nederlands. Vóór die tijd was alleen het Nederlands er de officiële taal. Hoe komt dat eigenlijk?

De eerste inwoners van de Antillen waren indianen die vanaf Venezuela de eilandengroep bereikten. De eilandengroep werd eind vijftiende eeuw door Europeanen ontdekt en daarna ingenomen door Spanje. In 1634 werden de Antillen door Nederland veroverd op de Spanjaarden. Tot 1815 wisselden de Antillen regelmatig van eigenaar. Zo hebben de eilanden onder Frans en Brits gezag gestaan. Vanaf 1815 stond de eilandengroep weer onder Nederlands bewind. De Nederlandse Antillen werden een kolonie van Nederland. Dat verklaart ook waarom het Nederlands op de eilanden een officiële taal werd.

Het ontstaan van het Papiaments

In de zeventiende eeuw werden Afrikaanse mannen, vrouwen en kinderen in verschillende West-Afrikaanse gebieden gevangen genomen en tot slaaf gemaakt. Ze kwamen uit verschillende stammen en spraken verschillende talen. Samen werden ze naar forten aan de kust van Afrika gebracht. Daar werden ze opgesloten tot er een schip kwam dat hen zou overvaren naar Amerika. Ze probeerden met elkaar te communiceren en zo ontstond er langzaamaan een mengtaal. In het begin van de slavenhandel waren de handelaren vooral Spanjaarden en Portugezen. De matrozen aan boord van de slavenschepen kwamen vooral uit de provincie Galicië en spraken de taal van daar, Galego – dat lijkt op het tegenwoordige

45 Portugees. Veel woorden uit die taal zijn in het Papiaments terechtgekomen. Later gingen ook Britten, Fransen, Nederlanders, Duitsers en Denen meedoen aan de slavenhandel. Zij spraken ieder in hun eigen taal de tot slaaf gemaakte Afrikanen aan, waardoor er nog meer een mengtaal ontstond, met woorden uit al die talen. Bij aankomst op Curaçao werden de tot slaaf gemaakten verkocht op de slavenmarkt. Een deel van hen bleef op Curaçao, om er op de plantages te werken. Het andere deel kwam terecht op Aruba, Bonaire, een ander Caribisch eiland of in Suriname. Op de eilanden woonden ook de oorspronkelijke bewoners, de Cariben en Arowakken, en wat Spanjaarden. Uit de talen van die volken 50 zijn ook nog steeds woorden te vinden in het Papiaments. Het Spaans heeft vooral op Aruba grote invloed gehad op de ontwikkeling van het Papiaments: niet alleen omdat er nog Spanjaarden woonden, maar ook omdat er veel (handels)verkeer was met het vasteland, Venezuela en Colombia.

Vluchtelingen

55 Het land Venezuela blijft een rol spelen op de eilanden. Zoals gezegd waren de eerste inwoners van de Antillen indianen die vanuit Venezuela kwamen, later was er veel (handels)verkeer met dat land. Nu zijn op de Caribische eilanden veel vluchtelingen uit Venezuela te vinden. Deze vluchtelingen spreken Spaans. Als ze op de eilanden blijven, zullen zij misschien ook meertalig worden.

Bron: wikipedia.nl, taalunieversum.org, wikikids.nl, neon.niederlandistik.fu-berlin.de, detaalreis.nl, entoen.nu, isgeschiedenis.nl, unhcr.org, humanityhouse.org, rtlnieuws.nl, hpdetijd.nl